

Az ilyen információs rendszer egyaránt nyújtson módot makroszinten a stratégiai döntések előkészítéséhez szükséges alternatíva kidolgozására, mikroszinten pedig megfelelő léptékben szolgáljon támaszul taktikai döntések kialakításához. Ilyen területi információs rendszer, illetve adaptálható elgondolás van, amely megfelelő továbbfejlesztéssel a szakágazatok leírására is alkalmazható.

Hiba, ha nem látjuk a fától az erdőt, de az is, ha az erdőtől nem látjuk a fát. Ezért megfelelő léptékváltáson alapuló egységes és többléptékű információs rendszerrel kell gondoskodnunk arról, hogy egyszerre láthassuk az erdőt és a fát is. Közelebből azokat a *tényezőket és jellemzőket*, amelyek meghatározzák a különböző ágazatok és ezek között az erdészet tekintetében is a közös célok eléréséhez szükséges hozandó intézkedéseket, figyelemmel arra, hogy az erdő, az erdészet (ha nem is egyes üzemek) a népgazdaság és társadalom érdekeinek szempontjából akkor tölti be leghatékonyabban szerepkörét (funkcióját), ha mindenütt olyan mértékben gondoskodik a hármasköréről, amint azt az adott térségben élő emberek összességének érdekei megkívánják. Ahhoz tehát, hogy a környezetvédelem értékelhető tevékenységet jelentsen, szükséges a dolog egységes fogalmi és minősítő rendszerének kidolgozása a területre vonatkozó összehangolás és az azon alapuló együttműködés.

634.0.232.329.6 Pinus

Gondolatok a burkolt gyökérzetű csemetetermelésről, az erdőművelési szakosztályülés után ...

Szaporítóanyag ellátásunk fontos népgazdasági követelmény, amelynek fontossága a következő öt éves tervidőszakban jelentősen nő. Ehhez hasonló és tartalmú megállapítások számos konferencián eredményeink ismertetésekor elhangzottak. Tény az, hogy az utóbbi években az ágazatban ugrásszerű a fejlődés, eredményeinkkel mégsem lehetünk elégedettek.

A külföldi és hazai kutatómunka hasznosítására irányuló gyakorlati tevékenységünk, az ágazatnál is jelentkező munkaerőhiány miatti kényszer és nem utolsósorban az erdőgazdálkodásunk bővített újratermelésének alaptevékenységét féltő szakmai aggodalom az, mely munkára serkent bennünket, ill. utólag is hozzászólásra kényszerít.

Egyesületünk egyik legaktívabb szakosztálya az erdőművelési szakosztály 1975. III. 18-án azzal a nemes szándékkal hívta össze a szakosztály tagjait és az ágazatban dolgozó szakembereket, hogy meghallgassák *Rajla Ellä* finn erdőmester beszámolóját és egymásközt megvitassák, átadják azokat a problémákat, tapasztalatokat, amelyek elsősorban a papírcellás (paperpoot) csemetetermelés hazai vonalán előfordulnak.

Kötelességem elmondani, hogy az ülésről legtöbb kolléga csalódottan távozott azért, mert a gyakorlat számára várt hazai tapasztalatok főleg negatív eredményekről szóltak és a finn kollégánál tartalmas és hasznos előadása mellett nem várt útibeszámolót kapott a hallgatóság az egyik felkért hozzászólótól.

Idő hiányában többek között én sem tudtam elmondani azokat a tapasztalatokat, amelyet a Tanulmányi Áll. Erdőgazdaság területén szereztünk, amelyet röviden most szeretnék pótolni.

1973. februárjában végeztük az első vetéseket a tómalmi csemetekertben (Erről és a vetés eredményeiről számolt be Szabó Gyuláné AZ ERDŐ 1974. 7. számában). A csemetéket fóliához alatt neveltük, amelyből 7 hektárt erdősítet-

1. ábra: 1973. márciusában vetett, jún. végén ültetett erdősisítés már kinőtt a gyomból, ápolni nem szükséges 1975. május 15-én

tünk június, július, augusztus hónapokban erdőtelepítésben, mélyforgatással előkészített cseri talajon. A többi csemetét társerdőgazdaságoknak, tsz-eknek értékesítettük. A kiültetés évében a csemeték magassági növekedése az erdősisítésben minimális volt, a megmaradás 98—100%. A következő tenyészeti évben 1974 tavaszán a csemeték olyan erőteljes magassági növekedésnek indultak, hogy volt ami elérte a 40—45 cm-t is. A meglepő csak az volt, hogy a vékony vezérhajtás oldalág nélkül tört fel, amely csak a nyár folyamán hozott oldalhajtást és vastagodott meg 6—8 sőt 10 mm tövastagságra, ami hihetetlen erős csemetét eredményezett. A tőszomszédságában 2 éves iskolázott csemetével végzett erdősisítés 1974 tavaszán magassági és vastagsági méretben is alatta maradt, annak ellenére, hogy a csemete 2 évvel idősebb.

Az erdősisítés egyszeri kézi sor és kétszeri sorközi gépi ápolást kapott az elmúlt évben.

1974 tavaszán vetett papírcellás csemetétől július első hetében 13 hektár erdősisítést végeztünk Fertőszentmiklós határában szintén cseri talajon. Az eredmény itt is 98—100% megmaradás. A csemeték a kiültetés évében itt sem növekedtek. A 13 ha $\frac{1}{4}$ részén az erdősisítést megelőző napon Buvinollal permeteztünk, ami egész évben gyommentességet biztosított a kis csemetéknek.

2. ábra: 1974. márciusban vetett és júliusban ültetett csemeték 1975. május 15-re 30—40 cm átlagmagasságot értek el (dr. Juhász M. felvételei)

1975 tavaszán 50 hektár erdősítés alapanyagát saját felhasználásra és számos társerdőgazdaság és tsz megrendelésére 1 millió feletti mennyiségben végeztünk vetést és neveljük a csemetét.

A februári—márc. eleji vetés célszerű, mert a munkásaink a külső tavaszi munka előtt ezzel lekötjük és a június—júliusban ültetett csemete a műszaki átvételnél sikeres erdősítési területünket növeli.

Szántással előkészített talajba az ERTI ültetőgéppel ültettünk és a 180×90—100 cm hálózat 5500—6000 db/ha csemetéje elegendő 100%-os megmaradáskor 1 ha sikeres erdősítéshez.

Mivel a csemeték első évi növekedése minimális, az erdősítés előtt vegyszerezni kell, hogy az első évben gyommentességet biztosítsunk. A második évben már „kiugrik” a csemete a gyomból.

A csemeték árát a 8—10 ezer db hagyományos csemetével erdősített 1 ha sikeres erdősítéshez kell viszonyítani. Így az erdeifenyő ára 1000—1200 Ft/1000 darab kell hogy legyen, amely gazdaságos piaci terméké teszi a papírcellás csemetét, ugyanakkor a felhasználó anyagköltségben nem fordít többet 1 ha erdősítésre, nem beszélve a pótlást nem igénylő erdősítési szezon széthúzásáról, ami a munkaerő szempontjából sem közömbös.

A további csemetenevelést két gátló ok akadályozza: a papírcella időbeni biztosítása és a talajkeverék steril volta. Ez utóbbi a tóalmi csemetekertben részint megoldódott.

Összefoglalva: a papírcellás csemetenevelésünk és erdősítésünk eddigi eredményei azt igazolják, hogy hazánkban a hagyományos csemeteneveléssel és erdősítéssel szemben bizonyos területeken van jövője a papírcellás csemetével történő erdősítésnek, amelynek eredményeit eddig 20 ha 1 és 2 éves sikeres erdősítés és a jelenlegi 1,5 millió vetés bizonyít a Tanulmányi Erdőgazdaságban.

Dr. Juhász Miklós

Megjegyzés

Bár a cikk név szerint nem tesz említést rólam, mégis magamra kell érteni, mert a szóban levő ülésen én tartottam rövid beszámolót finnországi utamról. Sajnálom, ha felszólalásom kiábrándító volt. Nem ezt célozta, hanem a kérdés helyretételét. Közben a beszámoló AZ ERDŐ 1975. évi 5. számában is megjelent, így a nagyobb nyilvánosságnak is módja van azt megismerni.

A papírcellás csemetetermeléssel kapcsolatban a szerző felemlít néhány problémát. Azokról én is szóltam, illetve egy kicsit többről. A cikk összefoglalójában ez olvasható: „Hazánkban... bizonyos területeken van jövője a papírcellás csemetével történő erdősítésnek,” pontosan ezt mondtam én is. Sőt azt is hangsúlyoztam, hogy a papírcellás csemetetermesztés kiváló eljárás, illetve termelési rendszer, de csak akkor, ha a rendszer minden fázisát az előírt technológiának megfelelően végezzük.

Már most mi az a *bizonyos terület*, amit szerző záró soraiban említett. Tudja ezt valaki hazánkban? Hány hektár az, milyen termőhellyel és mennyi csemete kell ahhoz évente. Hozzászólásom e kérdések körül mozgott és nem tudom miért kiábrándító ez az álláspont.

Erdészeink szerencsére csak olyan technológiában hisznek, amelynek helyeségéről meggyőződtek. Első lépés tehát a meggyőzés, amihez elég sok kísérlet szükséges. Csak azután lehet nagy volumenben elkezdni a csemete előállítását az új technológiával.

Sajnálom azt is, hogy a cikk írója „...nem várt útibeszámolót” kapott tőlem. Én nem mondhattam mást, csak azt, amit tapasztaltam.

Dr. Papp László